

Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος: Το δημογραφικό κάτω από τη νέα γεωπολιτική προοπτική

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αλεξανδρουπόλεως](#)

(απλές σκέψεις πάνω στην συνέντευξη του Πρέσβη κ. Τομ Μπάρακ)

- Άρθρο του **Μητροπολίτου Αλεξανδρουπόλεως κ. Ανθίμου** στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ (Τρίτη 06 Ιανουαρίου 2026)

Η Αλεξανδρούπολη οικοδομήθηκε ως ελληνική πόλη, όταν συνέπεσε να συνυπάρξουν γύρω από τον σιδηροδρομικό σταθμό του πρώην Δεδέ-Αγάτς και να συμπλεύσουν στο λιμάνι του, τα συμφέροντα ευρωπαϊκών, ασιατικών και υπερατλαντικών κρατών. Ήταν τότε που κατέρρεε η Οθωμανική Αυτοκρατορία και όλοι διεκδικούσαν να κληρονομήσουν «κάτι» από τον «Μεγάλο Ασθενή».

Έτσι τα δίπατα σπίτια των 11 προξενείων του Δεδέ -Αγάτς, έδωσαν την θέση τους στα σημερινά οικοδομικά τετράγωνα και οι ευρύχωροι κήποι τους, ρυμοτόμησαν τους σημερινούς πλατείς δρόμους της Αλεξανδρούπολης.

Ο τότε υποπρόξενος της Ελλάδος στο Δεδέ-αγάτς, Ίων Δραγούμης, έχοντας με το μέρος του και τους μουσουλμάνους βουλευτές της περιοχής (ενάντια στη ρωσική μηχανορραφία της βουλγαρικής Εξαρχίας), ένσωμάτωσε την περιοχή μας (σαν νύφη πολύφερνη), στον ελληνικό εθνικό κορμό.

Μέσα σ' αυτόν τον κορμό κύλησαν τα 100 χρόνια του θρακικού βίου μας, μέσα στη δίνη των πολέμων, των ανασυγκροτήσεων και της εντάξεώς μας στην ΕΕ (με τα πολλά πλεονεκτήματα, αλλά και τα μειονεκτήματα αυτής της ένταξης).

Και βέβαια, γνωρίζαμε ότι η συμμετοχή μας στον εν λόγω υπερεθνικό Οργανισμό, απαιτούσε την εταιρική καταβολή τμήματος της εδαφικής κυριαρχίας μας, γι' αυτό και οι Έλληνες, αναντίρρητα αντέξαμε τα επίχειρα των λαθών μας στην οικονομική κρίση της πρώτης δεκαετίας του αιώνα μας.

Σήμερα, όμως, ο Πρέσβης των ΗΠΑ στην Άγκυρα μιλάει για κατάργηση των εθνικών κρατών, επειδή το μοντέλο εκείνο «δεν λειτούργησε καλά». Δεν έχει πολύ άδικο σ' αυτό, αλλά μιλάει και για μια «νέα περιφερειακή τάξη πραγμάτων» στην περιοχή μας και για ένα «νέο τρόπο συνεργασίας», την οποία θεωρεί «απαραίτητη αναγκαιότητα». Λέει ότι προς την κατεύθυνση αυτή, «ήδη εργάζεται η Ουάσιγκτον» και «η προσωπική φίλη κ. Κίμπερλι Γκίλφοϊλ, συμμερίζεται την προσέγγιση αυτή». Άρα τα παραπάνω αφορούν κυρίως στις χώρες μας!

Βέβαια, ο κ. Μπάρακ έχει απόλυτο δίκιο ότι «το μοντέλο των εθνικών κρατών που επικράτησε από το 1919 αναχαίτισε την όσμωση των πολιτισμών», που προϋπήρχε επί αιώνες, «μέσω των δρόμων των μπαχαρικών και του μεταξιού μέσα από τρεις ή τέσσερις διαφορετικές διαδρομές» (σας υπενθυμίζω ότι η μία περνούσε από το Σουφλί). Γι' αυτό και διατείνεται ότι οι ΗΠΑ «με ξεκάθαρο πλέον ρόλο στις ελληνο-τουρκικές σχέσεις» φιλοδοξούν να λειτουργήσουν ως συνδετικός κρίκος και να αναλάβουν «ρόλο κονιάματος... διευκολύνοντας έτσι μια νέα προσέγγιση, βήμα προς βήμα».

Θεωρεί ο Πρέσβης ότι «η στιγμή είναι κατάλληλη και μια νέα δυναμική, έχει ήδη ξεκινήσει στον κόσμο, ωθώντας τις χώρες να αφήσουν πίσω τις πικρίες του παρελθόντος» (ποιος θα μπορούσε να έχει αντίρρηση και σ' αυτό!) και καταλήγει: «δεν έχει νόημα δύο μεγάλες χώρες (εν. την Ελλάδα και την Τουρκία), δεμένες η μία με την άλλη, να κρατούν ακόμη έριδες για γεγονότα που έγιναν εκατοντάδες ή και χιλιάδες χρόνια πριν».

Προσωπικά συμφωνώ και προσυπογράφω την νέα δυναμική και την προοπτική της, που κατά τα λεγόμενα του κ. Μπάρακ, «ήδη ξεκίνησε». Στην Τουρκία, αυτήν την προοπτική, την βλέπω να διαρθρώνεται από το 2016 με το «πραξικόπημα» και την έκτοτε συστηματική εξάρθρωση των Γκιουλενιστών και των Κεμαλιστών, με την μεθόδευση της λαϊκής αγανάκτησης κατά των Ισλαμιστών, με την τραγική απίσχναση των στρατιωτικών και βεβαίως με την αλλαγή του πολιτεύματος και την εγκαθίδρυση του δικομματικού συστήματος (με τον Πρόεδρο Ερντογάν να αυτοπροσδιορίζεται ως ρεπουμπλικάνος).

Όμως, στην Πατρίδα μας μας δεν μπορώ να φανταστώ, πως θα επιτευχθεί η παράλληλη πορεία, ώστε να πραγματοποιηθεί μεταξύ των κρατών μας, «η νέα περιφερειακή τάξη πραγμάτων», όπως την εξήγγειλε ο κ. Μπάρακ και έχουν

μιλήσει γι' αυτήν παλαιότερα και δικοί μας πρωθυπουργοί («Νέα Ελλάδα και Νέα Τουρκία», «αναβίωση του οράματος του Ρήγα Φεραίου» κλπ). Και μάλλον οι σκέψεις μου αυτές (πάνω στην συνέντευξη του κ. Πρέσβη), είναι πολύ απλοϊκές μπροστά σε παραγωγικούς συλλογισμούς και στοχαστικούς υπολογισμούς, που φαντάζομαι ότι ήδη επεξεργάζονται ημέτεροι επαίοντες, αφού στην Τουρκία, η ανάλογη ανησυχία, οδήγησε τον ΥΠΕΞ να αποστείλει -έστω προσχηματικά- αυστηρό διάβημα στον κ. Μπάρακ.

Η απορία μου και ο προβληματισμός μου για την παραπάνω προοπτική, που κατά τον Αμερικανό Διπλωμάτη «ήδη άρχισε», έγκειται στη δημογραφικά ετεροβαρή και ανισότιμη σχέση μας με την γείτονα χώρα (ενδεχομένως και με τους πέριξ μουσουλμανικούς θύλακες των νοτίων Βαλκανίων, σε περίπτωση που συμπεριληφθούν κι αυτοί, στη διεύρυνση αυτής της Ομοσπονδίας).

Ο μόνος ενδιασμός μου εδράζεται στο ευτράπελο: κάποτε η χήνα πρότεινε στο γουρουνάκι να συστήσουν εταιρία που θα παράγει breakfast για να διατίθεται στα ξενοδοχεία. Και όταν εκείνο ζήτησε διευκρινίσεις, η χήνα εξήγησε: «εγώ θα βάζω τα αυγά και εσύ το μπέικον»!

Πρέσβης ΗΠΑ στην Τουρκία: Η δημιουργία Εθνών - Κρατών μετά το 1919 σταμάτησε τους εμπορικούς δρόμους ευημερίας

01.12.2025

Ο βασικός στόχος της Ουάσιγκτον στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι ξεκάθαρος: να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος. Οι ΗΠΑ φιλοδοξούν να αναλάβουν τον ρόλο του «κονιάματος», αυτού που ενώνει τα δύο τούβλα, διευκολύνοντας έτσι μια νέα προσέγγιση, βήμα προς βήμα.

Ο Τομ Μπάρακ, πρέσβης των Ηνωμένων Πολιτειών στην Άγκυρα, σε συνέντευξή του στην «Κ» και στον Μανώλη Κωστίδη, περιγράφει ότι η στιγμή είναι κατάλληλη και πως μια νέα δυναμική έχει ήδη ξεκινήσει στον κόσμο, ωθώντας τις χώρες να αφήσουν πίσω τις πικρίες του παρελθόντος. «Δεν έχει νόημα δύο μεγάλες χώρες, δεμένες η μία με την άλλη, να κρατούν ακόμη έριδες για γεγονότα που έγιναν εκατοντάδες ή και χιλιάδες χρόνια πριν», σημειώνει ο πρέσβης. Υπογραμμίζει ότι η νέα πρέσβειρα των ΗΠΑ στην Ελλάδα, φίλη του προσωπικά, συμμερίζεται αυτή την προσέγγιση. «Ήρθε η ώρα. Πρέπει να γίνει. Μια νέα περιφερειακή τάξη πραγμάτων, ένας νέος τρόπος συνεργασίας είναι αναγκαίος», προσθέτει.

Αναφερόμενος σε ευρύτερη γεωπολιτική οπτική, ο Μπάρακ εξηγεί τη σημασία της ιστορικής γνώσης:

«Ο Δρόμος των Μπαχαρικών, ο Δρόμος του Μεταξιού συνέδεαν την Ανατολή με τη Δύση μέσα από τρεις ή τέσσερις διαφορετικές διαδρομές. Και πάνω σε αυτούς τους δρόμους ευημερίας αναπτύχθηκε μια όσμωση πολιτισμών. Αυτό μπορεί να συμβεί ξανά, αλλά έχει αναχαιτιστεί από τη δημιουργία εθνών-κρατών μετά το 1919. Η ιδέα ότι κάθε χώρα, κάθε κράτος κυβερνάται με διαφορετικό τρόπο δεν έχει λειτουργήσει τόσο καλά».

Στη βάση αυτής της ιστορικής προσέγγισης, ο Αμερικανός πρέσβης προτείνει ένα νέο μοντέλο συνεργασίας για την περιοχή. Η Κασπία Θάλασσα διαθέτει τεράστια αποθέματα ορυκτών καυσίμων, αλλά η πρόσβαση στη Μεσόγειο περνά μέσα από την Ελλάδα και την Τουρκία. «Πώς γίνεται να είναι ανοιχτή αυτή η πύλη; Αν απαλλαγείς από τις πολιτικές επιπλοκές. Και από τις πολιτικές επιπλοκές απαλλάσσεσαι όταν υπάρχει ευημερία. Αυτή είναι η ελπίδα μας», εξηγεί. Η Κύπρος καταλαμβάνει κρίσιμη θέση σε αυτό το πλαίσιο. Όπως λέει ο Μπάρακ, «Δεν μπορείς να έχεις ένα απόστημα στο κέντρο ενός κατά τα άλλα υγιούς σώματος. Κάθε μέρος αυτού του σώματος πρέπει να θεραπευτεί. Και η Κύπρος είναι κρίσιμο μέρος του. Η ελπίδα μας είναι ότι θα συμπεριληφθεί στη λύση». Η συνέντευξη καταδεικνύει επίσης το ενδιαφέρον της αμερικανικής κυβέρνησης για την

Θεολογική Σχολή της Χάλκης, καθώς και τη γενικότερη επιδίωξη της Αμερικής να λειτουργήσει ως γέφυρα μεταξύ των δύο χωρών.

Οι Τούρκοι κατηγορούν τον Τομ Μπάρακ για προσπάθειες διάσπασης της Τουρκίας

Παλαιότερες δηλώσεις του Τομ Μπάρακ Αμερικανού Πρέσβη και Ειδικού Απεσταλμένου των ΗΠΑ για τη Συρία, Tom Barrack, προκάλεσαν διπλωματική ένταση και σφοδρές αντιδράσεις στους πολιτικούς κύκλους της Τουρκίας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και φθινοπώρου του 2025. Οι επικρίσεις αφορούσαν κυρίως την αμφισβήτηση της έννοιας του έθνους-κράτους στη Μέση Ανατολή και τις υποψίες για σχέδια διάσπασης της Τουρκίας. Ο Τομ Μπάρακ προκάλεσε σάλο με δηλώσεις του που αμφισβήτησαν την ύπαρξη της Μέσης Ανατολής ως συνόλου κυρίαρχων κρατών. Σε σχόλιά του στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2025, ο Αμερικανός αξιωματούχος υποστήριξε ότι η περιοχή αποτελείται στην ουσία από «φυλές και χωριά» ('Tribes and villages') και όχι από λειτουργικά έθνη-κράτη, μια άποψη που θεωρήθηκε αποικιοκρατική από Τούρκους αναλυτές. Οι αντιδράσεις κλιμακώθηκαν, με τους αντιπολιτευόμενους κύκλους να κατηγορούν τον Barrack για «σχέδιο διάσπασης» βασισμένο σε δηλώσεις του σχετικά με το οθωμανικό σύστημα «μιλέτ». Οι κατηγορίες αυτές έλαβαν μεγάλη δημοσιότητα στα μέσα Ιουλίου του 2025. Ο Barrack κατηγορήθηκε ότι σχεδιάζει τη διάσπαση της Τουρκίας υποδηλώνοντας ότι το σύστημα «μιλέτ» θα οδηγούσε σε εθνοτική διάσπαση. Η έντονη κριτική του Barrack για τα έθνη-κράτη προκάλεσε την άμεση αντίδραση της επίσημης αντιπολίτευσης της Τουρκίας. Ο ηγέτης του CHP, Ozgur Ozel, αντέδρασε έντονα σε άλλη δήλωση του Barrack – επίσης στα μέσα Ιουλίου του 2025 – ότι τα έθνη-κράτη της Μέσης Ανατολής αποτελούν «απειλή» για το Ισραήλ. Ο Ozel απέρριψε κατηγορηματικά τον ισχυρισμό.

